

## Engagerade lärare inspirerar sina elever vid fiktionsläsning: En filosofisk studie inom ramen för svenskundervisning i årskurs 7–9

Tänkt målgrupp

Svensklärare, årskurs 7–9

Nyckelord

Läsning, fiktion, engagemang, lärare, elever

Namn på presentatör

Maria Helming Gustavsson

E-mailadress till presentatör

[maria.gustavsson@ju.se](mailto:maria.gustavsson@ju.se)

Organisation

Jönköping University/Högskolan i Borås

### Inledning

Att elever engagerar sig i och stimuleras till att läsa fiktion är av betydelse för att de ska utveckla läskompetens (Brozo, 2019), ordförråd (Taboada et al., 2013) och även förståelse för hur andra människor har det (Agrell, 2007). Även om det finns studier som visat att ungdomar har ett intresse för att läsa fiktion (Nordberg, 2015) så finns studier som visat att elevers fiktionsläsning är i avtagande (Vinterek et al., 2022). Studier finns också som visat att elever inte får stimulans till att utveckla ett intresse för att läsa i skolan (Skolinspektionen, 2012). Likaså finns studier som visat att långt från alla svensklärare själva inte har ett intresse för att läsa fiktion i (Jönsson & Eriksson, 2003). För att kunna stimulera elever till ett intresse för att läsa fiktion är det således viktigt att undersöka vad engagemang vid fiktionsläsning är för lärare och elever liksom hur deras engagemang uppkommer.

## Syfte

Mitt avhandlingsarbete syftar till att nå en djupare insikt i vad engagemang vid fiktionsläsning är och hur engagemang vid fiktionsläsning uppkommer bland lärare och elever i årskurs 7–9.

## Teori

Avhandlingen utgår från hermeneutisk fenomenologi (Gadamer, 1997) med en livsvärldsfilosofisk ansats (Bengtsson, 2005, 2013; Dahlberg, 2019).

## Metod

Inriktningen i avhandlingsarbetet är kvalitativ och projektet utgår från intervjuer och klassrumsobservationer med 5 lärare och deras elever i årskurs 7–9.

## Preliminära resultat

Några av resultaten i mitt pågående avhandlingsarbete pekar på att engagemang vid fiktionsläsning uppkommer i undervisning där lärare och elever engagerar sig tillsammans i undervisningens här och nu, till följd av att lärare och elever samspelar och möter varandra och således tar intryck av varandra. Engagemang vid fiktionsläsning uppkommer med andra ord till följd av att lärare inspirerar sina elever till att läsa, leva sig in i, samtala om och analysera fiktion.

## Referenser

- Agrell, B. (2007). Brukslitteratur, skönlitteratur och medkänslans estetik – betraktelse över läsarter. I S. Ekman, M. Malm & L. Stenberg (Red.), *Den litterära textens förändringar. Studier tillägnade Stina Hansson* (s. 87–99). Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Bengtsson, J. (2005). En livsvärldsansats för pedagogisk forskning. I J. Bengtsson (Red.), *Med livsvärlden som grund* (s. 9–58). Studentlitteratur.
- Bengtsson, J. (2013). With the Lifeworld as Ground. A Research Approach for Empirical Research in Education: The Gothenburg Tradition. *Indo-Pacific Journal of Phenomenology*, 13, 1-18.  
<https://doi.org/10.2989/IPJP.2013.13.2.4.1178>
- Brozo, W. (2019). Att lyfta oengagerade och lågpresterande pojkars läsning. Lärportalen. Skolverket.  
<https://larportalen.skolverket.se/api/resource/P03WCPLAR132098>
- Gadamer, H. (1997). *Sanning och metod* (i urval). Daidalos.
- Jönsson, A., & Eriksson, B. (2003). *Lärarstudenters läsvanor: Hur mycket och vad läser blivande lärare?* Rapporter om utbildning nr 4. Malmö högskola, Lärarutbildningen.
- Nordberg, O. (2015). Endast avkoppling från uppkoppling?: svenska tonåringars attityder till fiktionslitteratur. I T. Pettersson, S.K. Nilsson, M. Wennerström Wörne & O. Nordberg (Red.), *Litteraturen på undantag: unga vuxnas fiktionsläsning i dagens Sverige* (s. 181-208). Digitala Vetenskapliga Arkivet (DiVA). <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Ahb%3Adiva-10853>
- Skolinspektionen. (2012). *Läsundervisning inom ämnet svenska för årskurs 7–9. Rapport 2012:11*. Skolinspektionen. <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2022/lasframjande-arbete-i-grundskolan/>
- Taboada, A., Townsend, D., & Boynton, M.J. (2013). Mediating Effects of Reading Engagement on the Reading Comprehension of Early Adolescent English Language Learners. *Reading & Writing Quarterly*, 29(4), 309-332.  
<https://doi.org/10.1080/10573569.2013.741959>
- Vinterek, M., Winberg, M., Tegmark, M., Alatalo, T., & Liberg, C. (2022). The Decrease of School Related Reading in Swedish Compulsory School: Trends between 2007 and 2017. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 166(1), 119–133. <https://doi.org/10.1080/00313831.2020.1833247>